

BIULETYN INFORMACYJNY
PTMTS

Z życia Towarzystwa

Pragniemy poinformować Czytelników, że za wnioszek Rady Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Robotyki Senat Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie uchwałą podjętą w dniu 26 kwietnia 2006 r. nadał tytuł

*Doktora Honoris Causa
Profesorowi Józefowi Niziołowi*

za wybitny wkład w rozwój mechaniki, głównie teorii drgań mechanicznych oraz za wkład w rozwój kadr naukowych Akademii Górniczo-Hutniczej.

Promotor doktoratu był prof. Janusz Kowal, a recenzentami profesorowie: Włodzimierz Kurnik z Politechniki Warszawskiej oraz Dionizy Dudek z Politechniki Wrocławskiej.

Uroczyste posiedzenie Senatu AGH poświęcone nadaniu godności doktora honoris causa prof. Józefowi Niziołowi odbyło się 13 września 2006 r. w Auli AGH.

* * * * *

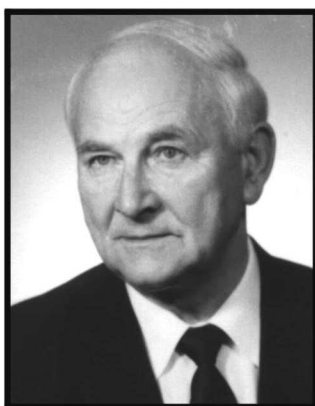
Do Członków i Sympatyków PTMTS

Ponownie apelujemy o rozpowszechnianie wiadomości, że Polskie Towarzystwo Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej posiada status organizacji pożytku publicznego, co umożliwia przekazywanie 1% podatku dochodowego na jego działalność statutową.

Szczegółowe informacje na ten temat, a także bieżące informacje dotyczące Towarzystwa znajdują się na stronie internetowej

www.ptmts.org.pl

Zapraszamy do jej odwiedzania.

Professor Stanisław Kocańda (1922-2006) – wspomnienie

Ze smutkiem zawiadamiamy, że w dniu 7.03.2006 odszedł od nas na zawsze płk w st. spocz. prof. dr hab. inż. Stanisław Kocańda, członek rzeczywisty Polskiej Akademii Nauk, doktor h.c. Wojskowej Akademii Technicznej, Politechniki Częstochowskiej i Politechniki Lubelskiej.

Wraz z odejściem Profesora uczelnia nasza poniosła niepowetowaną stratę. Pan profesor Stanisław Kocańda był nie tylko światowej sławy uczonym, wielce cenionym w kraju i zagranicą naukowcem w dziedzinie wytrzymałości zmęczeniowej i mechaniki pęknięcia materiałów i konstrukcji, ale i wybitnym nauczycielem akademickim wielu pokoleń absolwentów Wojskowej Akademii Technicznej. Należał do grona osób najbardziej zasłużonych dla naszej uczelni. Całe swoje życie zawodowe i naukowe związał z Wojskową Akademią Techniczną, w której przepracował przeszło 50 lat od początku jej powstania w 1951 roku.

Prof. dr hab. inż. Stanisław Kocańda urodził się 26 października 1922 roku w Kolbuszowej, w podhalańskiej rodzinie nauczycielskiej. Ukończył studia na Wydziale Mechanicznym Politechniki Wrocławskiej w 1951 roku.

Badania naukowe i pracę nauczyciela akademickiego na etacie asystenta rozpoczął w 1948 roku w Laboratorium Badań Własności Mechanicznych Materiałów Politechniki Wrocławskiej.

Zasadniczy okres działalności naukowej i akademickiej profesora Stanisława Kocańdy wiąże się z Wojskową Akademią Techniczną, gdzie w 1958 roku obronił pracę doktorską, a w 1963 uzyskał stopień doktora habilitowanego. W roku 1968 uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1972 roku profesora zwyczajnego. Od 1951 roku pracował nieprzerwanie w Katedrze Podstaw Konstrukcji Maszyn na Wydziale Mechanicznym WAT. Przez 30 lat był kierownikiem tej katedry. W czasie swojej działalności w uczelni wypromował 22 doktorów i doktorów habilitowanych.

W 1991 r. otrzymał tytuł doktora honoris causa WAT. Profesor Stanisław Kocańda był członkiem Prezydium Komitetu Budowy Maszyn PAN i Komitetu mechaniki PAN. Był organizatorem i przewodniczącym Międzysekcyjnych Zespołów Zmęczenia

i Mechaniki Pękania Materiałów i Konstrukcji PAN. Od 1994 r. był honorowym przewodniczącym obu zespołów. Był członkiem wielu rad naukowych instytutów PAN i uczelni technicznych. Przez 19 lat był wybieralnym członkiem Centralnej Komisji ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych przy Prezesie Rady Ministrów RP. W latach 1990-93 był członkiem Prezydium tej Komisji. Był też członkiem Komitetu Nagród Państwowych, członkiem Rady Wydziału Mechanicznego WAT, członkiem Senatu WAT i Rady Naukowej Instytutu Podstawowych Problemów Techniki PAN. Był członkiem zwyczajnym Warszawskiego Towarzystwa Naukowego, Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej, honorowym członkiem European Structural Integrity Society. Należał do Kolegium Redakcyjnego czasopisma *Problemy Procznostii Akademii Nauk Ukrainy*.

Profesor Stanisław Kocańda był jednym z najwybitniejszych w kraju, szeroko uznanym w świecie i bardzo cenionym uczonym zajmującym się trudną problematyką zmęczeniowego pękania metali i konstrukcji. Stworzył polską szkołę badań zmęczeniowych elementów konstrukcyjnych i zjawisk zmęczenia w metalach, w której korzystano z wysoce specjalistycznych technik badawczych i stosowano nowoczesne modele fizyczne z teorii defektów i mechaniki pękania. Na jego prace powoływano się wiele razy w literaturze światowej.

Wyniki badań naukowych profesor Stanisław Kocańda opublikował w ponad 350 publikacjach w piśmiennictwie krajowym i zagranicznymi. Był autorem lub współautorem 27 monografii książkowych i podręczników akademickich (ze wznowieniami 48 pozycji książkowych). Najważniejsze i znane pozycje książkowe to wielokrotnie wznawiane monografie: „Badanie własności mechanicznych metali”, „Niskocyklowa wytrzymałość zmęczeniowa metali”, „Zmęczeniowe pękanie metali” przetłumaczone na wiele języków.

Te monografie stały się kanonem literatury naukowej w kraju i w świecie.

Profesor Stanisław Kocańda był organizatorem wielu konferencji, szkół naukowych i kongresów międzynarodowych. Wykonał 200 opinii prac doktorskich, habilitacyjnych i wniosków profesorskich.

Działalność naukowa, dydaktyczna i organizacyjna prof. Stanisława Kocańdy znalazła uznanie w postaci wielu nagród i odznaczeń takich jak: nagroda Prezesa Rady Ministrów za wybitny dorobek naukowy, cztery nagrody PAN, cztery nagrody I stopnia Ministra Edukacji Narodowej, kilkanaście nagród resortowych, kilkadziesiąt nagród rektorskich, Krzyż Komandorski i Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Zasłużony Nauczyciel Rzeczypospolitej Polskiej, kilkanaście innych metali i odznaczeń państwowych i honorowych wyższych uczelni.

Odszedł od nas uczony światowego formatu i wybitny nauczyciel akademicki. Cechowała Go pasja badawcza i zaangażowanie w kształceniu studentów i pracowników nauki. Był naukowcem, którego wysoki autorytet naukowy i moralny wynikał ze szczególnych cech osobowych Profesora, jakimi było stawianie sobie i innym wysokich wymagań, dążenie do prawdy, do sprawiedliwej i obiektywnej oceny osiągnięć. Był również humanistą w szerokim zakresie, miłośnikiem muzyki i malarstwa. Kochał Podhale i Orawę, skąd wywodził się Jego ród, ale i Warszawę, w której mieszkał ponad 50 lat. Szczególnie upodobał sobie w Warszawie spacerować po Starówce i lasku Bemowskim.

Profesor Stanisław Kocańda został pochowany dnia 16.03.2006 na cmentarzu komunalnym na Starych Powązkach w Warszawie.

Wojskowa Akademia Techniczna straciła wyjątkowego uczonego, nauczyciela akademickiego, wychowawcę, a przede wszystkim mądrego i prawego człowieka. Jego dzieła będą służyć nadal naukowcom i studentom.

Cześć Jego Pamięci!

Spoleczność akademicka Wydziału Mechanicznego WAT

* * * * *

Konkurs na najlepszą pracę dyplomową z dziedziny mechaniki – rozstrzygnięcie

W maju 2006 została rozstrzygnięta kolejna edycja konkursu Gdańskiego Oddziału PTMTS na najlepszą pracę dyplomową z dziedziny mechaniki zrealizowana w roku akademickim 2005/2006 na terenie województwa pomorskiego.

Jury w składzie prof. W. Pietraszkiewicz (przewodniczący), prof. E. Bielewicz i prof. K. Kaliński przyznało:

- pierwszą nagrodę mgr inż. Tomaszowi Szczęsnemu za pracę dyplomową pt. „Optymalizacja belki skrzynkowej przy użyciu wybranych metod programowania nieliniowego” (nagroda w wysokości 800 zł; promotor – prof. Cz. Szymczak)
- wyróżnione zostały prace następujących autorów:
 - mgr inż Agnieszka Kołątaj
 - mgr inż Ariel Pater
 - mgr inż Marcin Kukliński
 - mgr inż Łukasz Nowakowski

Uroczystość wręczenia nagrody, połączona z odczytem laureata odbyła się 25 maja 2006 r.

*Paweł Kłosowski
Przewodniczący Oddziału Gdańskiego PTMTS*

* * * * *

**Sprawozdanie z Ogólnopolskiego Seminarium
„Modelowanie ośrodków z mikrostrukturą”
Łódź 2006**

Była to pierwsza konferencja o charakterze minisympozjum o stosunkowo wyspecjalizowanej tematyce dotyczącej modelowania zagadnień termo-mechanicznych w ośrodkach mikroniejnorodnych. Sympozjum zostało zorganizowane przez Katedrę Mechaniki Konstrukcji Politechniki Łódzkiej i odbyło się w dniach 22-23 czerwca 2006 roku w Łodzi, w gmachu Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska.

Konferencja odbyła się pod patronatem Komitetu Mechaniki Polskiej Akademii Nauk oraz Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej. W skład komitetu naukowego wchodził profesorowie: Grzegorz Jemielita, Zbigniew Kołakowski, Józef Kubik, Stanisław Matysiak, Wojciech Pietraszkiewicz, Paweł Śniady, Romuald Świtka oraz Czesław Woźniak jako przewodniczący. W konferencji uczestniczyło 28 osób z 8 polskich ośrodków naukowych: Politechniki Białostockiej, Politechniki Częstochowskiej, Politechniki Łódzkiej, Politechniki Śląskiej, Politechniki Świętokrzyskiej, Politechniki Warszawskiej, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, Uniwersytetu Zielonogórskiego. Wygłoszono 17 referatów plenarnych 20-minutowych. Prezentowana tematyka obejmowała następujące kierunki badań mechaniki ośrodków z mikrostrukturą:

- zagadnienia dynamiczne płyt i powłok z mikrostrukturą,
- modelowanie matematyczne struktur mikroperiodycznych,
- modelowanie matematyczne zagadnień termicznych w materiałach z mikrostrukturą,
- zagadnienia przepływu ciepła w materiałach z funkcyjną gradacją własności,
- modelowanie matematyczne kompozytów z funkcyjną gradacją własności.

W większości referatów przedstawiono zastosowanie, rozwijanej w ostatnich 15 latach, techniki tolerancyjnego uśredniania do modelowania różnorodnych zagadnień występujących w materiałach i strukturach mikroniejnorodnych, w tym periodycznych i nieperiodycznych. W kilku pracach pokazano wykorzystanie w modelowaniu tego rodzaju struktur technik homogenizacji asymptotycznej, metody parametrów mikrolokalnych, a także sztucznych sieci neuronowych i metody elementów skończonych. Każdej prezentacji towarzyszyła dyskusja, często dłuższa niż przewidziana w programie, a czasem także gorąca.

Głównym celem tej konferencji było pewnego rodzaju rozszerzenie organizowanych od kilku lat w Katedrze Mechaniki Konstrukcji PŁ comiesięcznych, ogólnopolskich spotkań naukowych o roboczym charakterze, na których są przedstawiane i dyskutowane różne zagadnienia termomechaniki ośrodków mikroniejnorodnych. Spotkanie to pozwoliło wymienić poglądy na tematy naukowe w szerszym niż dotychczas gronie.

Bardziej swobodna wymiana zdań mogła mieć miejsce w trakcie przerw między sesjami, dłuższych przerw obiadowych oraz kolacji.

Na zakończenie konferencji odbyła się dyskusja plenarna, w trakcie której dokonano podsumowania, zauważając, że tego rodzaju spotkania naukowe o wąskiej,

wyspecjalizowanej tematyce mogłyby odbywać się częściej. Ponadto zaproponowano, aby w przypadku organizowania kolejnych konferencji wprowadzić również dwa lub trzy dłuższe referaty generalne oraz zwiększyć liczbę prac, w których wykorzystywana będzie homogenizacja asymptotyczna. Dyskusję zakończono konkluzją, że następne – drugie minisymposium powinno być zorganizowane za dwa lata.

Jarosław Jędrzyak
Bohdan Michalak